

Per e-mail verzonden aan:

**Regioraad en Dagelijks Bestuur
van de Vervoerregio Amsterdam**

Bestemd voor:

- vergadering DB 29 september 2022
- vergadering regioraad 25 oktober 2022

Postbus 626
1000 AP Amsterdam

T 020 527 37 00
E rar@vervoerregio.nl
W www.rar-vervoerregio.nl

Datum	14-09-2022	Onderwerp	RAR advies Spoorruit Amsterdam
Uw kenmerk			
Ons kenmerk	20220914 RAR – Spoorruit Amsterdam		
		Bijlagen	Discussienotitie van de RAR over de Ruit rond Amsterdam, d.d. 11 augustus 2022

Geachte leden van het Dagelijks Bestuur en leden van de Regioraad,

Op 1 september 2022 heeft de Reizigers Advies Raad (RAR) gesproken over de ontwikkelingen op en rond de Spoorruit Amsterdam, resulterend in dit ongevraagde advies aan u.

De plannen voor het openbaar vervoer in de regio Amsterdam en de Metropoolregio Amsterdam (MRA), zijn afhankelijk van het realiseren van een aantal grote projecten, waarvoor het Rijk nog geen of onvoldoende geld heeft uitgetrokken en die pas over langere tijd (15 tot 20 jaar of langer) gereed kunnen zijn. Dit terwijl de woningbouw geacht wordt in hoog tempo door te gaan. De RAR ziet dat er een grote discrepantie ontstaat in de tijd tussen de ambitie voor verstedelijking en die benodigde OV-projecten en een noodzakelijke schaa sprong voor het OV. Zelfs als het Rijk de in de MRA de beoogde projecten op korte termijn mogelijk zou willen maken, waar de voortekenen niet op wijzen, zal het nog zeker 20 jaar duren voor deze gerealiseerd zijn. Dat is vanuit reizigersperspectief niet acceptabel gezien de actuele mobiliteitsvraagstukken in de regio. Er moet de komende periode veel gebeuren om de reiziger te bedienen.

De RAR wijst er op dat twee jaar geleden reeds een ongevraagd advies van het LOCOV (Landelijk Overleg Consumentenbelangen Openbaar Vervoer) is uitgebracht, mede namens de RAR, het ROCOV (Regionaal Overleg Consumentenorganisaties Openbaar Vervoer) Noord-Holland en het ROCOV Flevoland¹. De daarin geschetste zaken zijn alleen maar urgenter geworden, terwijl de uitvoering van de grote projecten niet dichterbij is gekomen.

Voor de RAR is het gewenst dat de planning van de grote projecten concreter wordt, met uitzicht op realisering. Waar die realisering op zich laat wachten is het wenselijk scherper prioriteiten te stellen en

1

LOCOV: ongevraagd advies inzake OV op en rond de Ruit van Amsterdam, dd. 10 juli 2020, kenmerk LOCOV 2020-121362

zo mogelijk nieuwe infrastructuur gefaseerd aan te leggen. De RAR constateert in dit verband dat de verbouwing van Amsterdam Centraal is gebaseerd op aannames over de ontwikkeling van station Zuid, met een achterhaald tijdsschema voor het Zuidasdok. Bovendien is de planhorizon voor Centraal 2030 gebaseerd op aannames uit 2010, waar nadien plannen voor verstedelijking en het Zuidasdok zijn opgesteld met een verdere blik op 2040 of 2050 en ook een hoger ambitieniveau. Dit vraagt in de ogen van de RAR om een herziening van de prioriteiten en de planinhoud voor Amsterdam Centraal. Tegelijk is een parallel traject essentieel om het bus- en tramnetwerk in de regio Amsterdam op korte termijn uit te breiden, vanwege de noodzakelijke schaa sprong in het OV en een tijdige ontsluiting van nieuwe woningbouwlocaties. Hiervoor is een concreet op uitvoering gericht plan noodzakelijk voor de komende 5 -15 jaar, met uitvoeringstappen. Meer informatie hierover is opgenomen in de discussienotitie van de RAR die als bijlage bij dit advies is bijgevoegd.

Dit brengt de RAR tot de volgende adviezen:

1. Richt de grote nota's en plannen in de MRA meer op concrete realisatie van OV-projecten, met een prioriteitsstelling geënt op de ontwikkeling van grote woningbouwlocaties en op de benodigde schaa sprong voor het OV.
2. Ga daarbij zo nodig uit van fasering bij de uitvoering van grote projecten zoals de doortrekking van de Noord-Zuidlijn (bijvoorbeeld in stappen van Zuid naar Amstelveenseweg, Schinkel, Schiphol Noord) en het sluiten van de metroring tussen Isolatorweg en het Centraal Station (bijvoorbeeld eerst naar de Hemknoop).
3. De ontwikkeling van grote woningbouwlocaties dient afhankelijk te worden gemaakt van de tijdige ontwikkeling en aanwezigheid van OV. Waar grote projecten niet tijdig gerealiseerd kunnen worden, zal uitbreiding van het bus- en tramstelsel plaats dienen te vinden om die locaties goed te bedienen.
4. Geef prioriteit aan het OV-gedeelte van het Zuidasdok boven de verbouwing van Amsterdam Centraal.
5. Pas de plannen voor Amsterdam Centraal aan op de realisering van het Zuidasdok, met tevens een langere termijn perspectief en een hoger ambitieniveau, gericht op een schaa sprong van het OV. Houd er daarbij rekening mee dat internationale treinen nog lang naar Centraal moeten rijden zolang Zuid geen derde perron heeft en wellicht zelfs dan nog onvoldoende capaciteit heeft.
6. Geef meer prioriteit aan de uitwerking van projecten voor de kortere termijn van tram, metro en bus, gericht op de ontwikkeling van de woningbouwlocaties in het gebied van de Vervoerregio Amsterdam, de onderlinge verbindingen tussen stadsdelen van Amsterdam en delen van de regio. Dit alles mede vanuit de gedachte dat de beoogde grote OV-projecten ook na realisering een grofmazige structuur opleveren, terwijl de reiziger bediend moet worden met een uitgebreid en samenhangend OV-netwerk.
7. Maak een concrete planning van de OV-projecten in tijdsperioden van 4 jaar (zittingsduur gemeenteraden en Regioraad), met uitzicht op realisering, in het bijzonder voor de uitbreidingen van het bus- en tramnetwerk met bijbehorende infrastructuur (zoals vrije banen, e.d.)
8. Geef de Vervoerregio Amsterdam een coördinerende rol in de planning van de OV-projecten en voorkom een stapeling van nota's zonder dat de status, realisering en prioriteitsstelling daarvan duidelijk is. De Vervoerregio kan zo concrete voorstellen doen aan het DB, de Regioraad, de participerende gemeenten en aan de MRA.

De RAR nodigt de Vervoerregio Amsterdam uit om in samenwerking met de RAR een nadere discussie over deze adviezen te organiseren met de Vervoerregio-gemeenten, de Regioraad en de MRA.

De RAR ziet met belangstelling uw reactie op dit advies tegemoet.

Met vriendelijke groet,
namens de Reizigers Advies Raad

Bart Drenth
Voorzitter